

29. April 2019

FM 2019/194
Aqqalu C. Jerimiassen

Forslag til Inatsisartutbeslutning om at pålægge Naalakkersuisut, at undersøge årsagerne til det høje prisniveau på dagligvarer i Grønland set i relation til det gennemsnitlige prisniveau i landene under OECD. Undersøgelsen skal indeholde anbefalinger og strategier til, hvorledes en nedbringelse af prisniveauet på dagligvarer i Grønland kan fremmes. Undersøgelsens resultater skal inden EM2020 fremlægges i Inatsisartut.

(Siumuts medlemmer af Inatsisartut).

“Jeg handlede ind i morges, så betalte jeg “kun” over 300kr”.

Det er blevet almindeligt hørt om disse forhold. Med tanken om lønnen i forhold til prisen på dagligvare, er købsværdien for lav, også i forhold til folk med høj indkomst.

Vi må ikke kun debatterer og kun forholde os til lavindkomstgruppe, men at vi må arbejde ud fra hele befolkningen, uanset hvorfra, om det er i Ilulissat, Nuuk, Attu, Oqaatsut, om det er til Pilersuisoq Kamik. Hvem som helst er en kunde i butikken uanset indkomst, om det så er køber af Knorr eller First Price. Selv om vi kan blande den måde vi har import af dagligvare i vidt udstrakt, må man påpege stort set, at vi er altså ret gode til at sætte priser op kunstigt. Men den eksisterende havn i Aalborg, og sortering også findes allerede i Aalborg Havn, at vi får transporteret varer til Sikuki Harbour i Nuuk først, og bagefter sendes til andre byer, hvor afgiften for Sikuki figurerer.

I det gamle dage, hvor det offentligt ejede KGH tidligere drev små forretninger alle vegne, har omstruktureret været en god ting, men det har også været forvænt i vidt udstrakt. Målet har været diffust, hvor havnen blev bygget, at man har etableret særskilt virksomhed, hvor vi allerede dengang havde Royal Arctic Line og KNI. Vi vil fra Atassut direkte klart pointere, hvis man vil sende fragt fra Ilulissat til Qasigiannguut hvor Sikuki afgift kan forstås på denne måde, at man affyrer et fyrværkeri i højt dagslys, hvor ingen kan se det, men kun høre lille brag.

Hvis købsværdien skal højnes, er der en del vi skal have kigget på internt i landet, bl.a. hvis vi kigger på BNP pr. capita, CIA's global information register, kan man se at indkomsten her i landet, er på gennemsnitlig under end 280.000kr, hvor det er til gengæld i Danmark er på over 335.000kr. Hvis man

så eksempelvis kigger på, at priserne som ligger højere her i landet, er gennemsnitlig indkomst difference på lidt over 55.000 kr., hvor det taler for sig selv. Hvis vi kigger på priserne, hvor danske pris er inkl. moms, er prisen på dagligvare langt lavere i pris. Et andet eksempel er i Jysk, hvor en seng koster 16.999 kr, hvorimod i Danmark ville den koste 8.000 kr, ja, priserne er meget forskellige.

Derfor har Atassut gennem valgkampen og senere hos daværende Naalakkersuisut et vigtigt formål, at igangsætte hjemtagning af Fødevarerstyrelsen, det er så vigtigt på nuværende tidspunkt.

De dagligvarer vi importerer udefra, sker "kun" igennem Supergros, Coop, og fra Rema1000, som stammer fra Danske marked, er det ikke på tide at ændre det? Ved at hjemtage Fødevarerstyrelsen, vil vi begynde at kunne stille krav til danske tekster og mere tilpasning til varedeklARATIONER til os. Det skal forstås på denne måde, at de varer vi kan hente udenfor Danmark, eks. kan vi hente flere varer der er engelsk teksten fra USA som koster næsten ingenting, og på anden siden vil vi kunne producere selv vores egen levende ressourcer gennem vores eget butikker, hvor det er mere besværligt at sælge end grisekød, vil det komme mere til direkte gavn hos kunderne, hvis man startede med at sælge disse billigere.

At have havne ligesom Aalborg og Sikuki er drevet med dobbelt administration, hvor der ikke er certificeret som internationalt havn, kan man kalde for dobbelt administration med unødige udgifter. Som vi plejer at sige i Atassut, fantasien sætter kun grænser for os, og fantasien har begrænset os så meget, at vi ser tingene som det bare er sådan tilstande, at varer der skal sendes imellem lande, skal gå igennem først Aalborg og et tilfælde logistikfirma (det vil sige en transportfirma såsom Blue Water Shipping) og derigennem sender varer videre. Heri kan vi eller sige at købsværdien kan højnes, sætter vi selv begrænsninger undervejs, og vi fra Atassut opfordrer jer, til at forholde jer til at vi skal have en internationalt havn, udover at hjemtage Fødevarerstyrelsen. Det kan godt være at det er kun en drøm for den mulighed vi ser, at vi må drage nytte af Rigsfællesskabet. Atassut mener at man skal forbedre og styrke Rigsfællesskabet i tide, således at man via havne og erhvervsmæssigt at forbedre import af fødevarer til lavere priser, hvor man kan italesætte fælles investering fra Rigsfællesskabet, kan være en nyt emne til debat.

Derfor støtter Atassut op omkring Naalakkersuisuts undersøgelse om nye muligheder.